

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2008 m. rugpjūčio 7 d.

dėl pasiūlymo dėl direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 98/26/EB ir Direktyvą 2002/47/EB

(CON/2008/37)

(2008/C 216/01)

Ižanga ir teisinis pagrindas

2008 m. gegužės 22 d. Europos centrinis bankas (ECB) gavo Europos Sąjungos Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvos 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose ir Direktyvos 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito nuostatas dėl susietųjų sistemų ir kredito reikalavimų ⁽¹⁾ (toliau — pasiūlyta direktyva).

ECB kompetencija teikti nuomonę yra grindžiama Europos bendrijos steigimo sutarties 105 straipsnio 4 dalies pirma įtrauka. Vadovaudamasi Europos centrinio banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

Direktyvos 98/26/EB daliniai pakeitimai

1. Nakties atsiskaitymai

ECB remia Direktyvos 98/26/EB ⁽²⁾ 3 straipsnio 1 dalies apsaugos išplėtimą nakties atsiskaitymų paslaugoms, kas yra svarbu atsižvelgiant į tai, kad sistemos vis dažniau naudoja nakties atsiskaitymų procedūrą tam, kad palengvintų didmeninių ir mažmeninių pervedimų atsiskaitymus.

2. Įkaito apsauga nuo nemokumo pasekmių

2.1 ECB siūlo Direktyvos 98/26/EB 9 straipsnio 1 dalies papildomą pakeitimą dėl toliau išdėstytų priežasčių. 9 straipsnio 1 dalis numato, kad ECB ir valstybių narių centrinių bankų teisėms į jiems pateiktus įkaitus neturi įtakos nemokumo bylos, iškeltos įkaitą pateikusiam sistemos dalyviui arba kitai sandorio šaliai. Toks įkaitas gali būti panaudotas šiems reikalavimams realizuoti. Tam tikro dviprasmiškumo atsirastų, jei 9 straipsnio 1 dalis būtų aiškinama taip, kad dėl centrinio banko operacijų, įskaitant nenumatytų atvejų sandorius, pateiktas įkaitas yra apsaugotas tik nuo centriniam bankui įkaitą pateikusiam

⁽¹⁾ COM(2008) 213 galutinis.

⁽²⁾ 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose (OL L 166, 1998 6 11, p. 45).

centrinio banko dalyviui arba kitai sandorio šaliai iškelto nemokumo bylos pasekmių. Vertinant už centrinio banko kredito operacijas centriniams bankams pateikto įkaito apsaugą pagal Direktyvą 98/26/EB, neišskumas kyla dėl to, ar centriniams bankams suteikta apsauga apima trečiosios šalies, kuri nėra sistemos, kurios operatorius yra centrinis bankas, dalyvis arba centrinio banko kita sandorio šalis, pateikiamą įkaitą.

- 2.2 Šiuo metu atrodo, kad kai kurios valstybės narės perkėlė Direktyvos 98/26/EB 9 straipsnio 1 dalį į nacionalinę teisę tokiu būdu, kuris neapsaugo įkaito, pateikto centriniams bankams trečiosios šalies, kuri nėra viena iš centrinio banko dalyvių arba kitų sandorio šalių, tačiau dauguma valstybių narių perkėlė 9 straipsnio 1 dalį į nacionalinę teisę taip, kad aiškiai apsaugotų centriniams bankams tokių trečiųjų šalių pateiktą įkaitą. Be to, kai kurios valstybės narės aptariamoms nuostatom formuluotę į nacionalinę teisę perkėlė pažodžiui, todėl šiose jurisdikcijose klausimas, ar centriniams bankams tokių trečiųjų šalių pateiktas įkaitas yra apsaugotas, gali būti aiškinamas įvairiai.
- 2.3 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Direktyvos 98/26/EB 9 straipsnio 1 dalies formuluotės patikslinimas užtikrintų centriniams bankams bet kokios trečiosios šalies, įskaitant sistemos, kurios operatorius yra centrinis bankas, dalyvių arba centrinio banko kitų sandorio šalių filialus, bet jais neapsiribojant, pateikto įkaito vienodą apsaugą. Tai užtikrintų teisinį tikrumą dėl centrinių bankų pateikto įkaitu užtikrinto kredito ir ypač apsaugotų šiuolaikines likvidumo sutelkimo paslaugas, pavyzdžiui, TARGET2 sistemoje, nuo bet kokios trečiosios šalies, pateikiančios įkaitą centrinio banko sistemos dalyvio vardu, nemokumo. Ši reforma būtų ypač svarbi centrinio banko likvidumo operacijoms finansinių sunkumų metu, kai galima tikėtis, kad kitai sandorio šaliai suteiktas lėšas trečioji šalis gali užtikrinti įkaitu kitos sandorio šalies vardu.

3. Dalyvavimas sistemoje

- 3.1 Direktyvos 98/26/EB 2 straipsnio f punktas leidžia valstybėms narėms „netiesioginį dalyvį“ laikyti „dalyviu“, jeigu tai pateisinama dėl sisteminės rizikos ir jeigu netiesioginis dalyvis sistemai yra žinomas. Būti „žinomam sistemai“ yra naudingas reikalavimas, nes kitaip sistema negalėtų nustatyti, kuriems netiesioginiams dalyviams taikoma sistemos teikiama apsauga. Todėl sąvoka „netiesioginis dalyvis“ turėtų būti papildyta sąlyga, reikalaujančia, kad netiesioginiai dalyviai būtų žinomi sistemos operatoriui. Tai taip pat palengvins 10 straipsnio antroje pastraipoje numatytą sistemos operatoriaus pareigą atskleisti valstybei narei, kurios teisė yra taikoma, atitinkamos sistemos dalyviui, įskaitant visus galimus netiesioginius dalyvius, taip pat pranešti apie bet kokius jų pasikeitimus.
- 3.2 Siekiant išvengti abejonių, ir dalyvio, ir netiesioginio dalyvio apibrėžimai turėtų būti iš dalies pakeisti patikslinant, kad šie apibrėžimai yra išsamūs ir apima tik apibrėžiamose sąvokose išvardytus konkrečių rūšių subjektus. Bet kokie taikymo skirtumai galėtų kelti pavojų apsaugai, kurią Direktyva 98/26/EB suteikia tarptautiniu mastu veikiančioms sistemoms.
- 3.3 Be to, dalyvio ir netiesioginio dalyvio apibrėžimuose sąvoka „sistema“, kai tinkama, turėtų būti pakeista naujai apibrėžta sąvoka „sistemos operatorius“, kadangi sistemos paprastai nėra juridiniai asmenys, o būtent sistemos operatorius veikia kaip dalyvis kitoje sistemoje, taip užtikrinamas bendrą dalyvavimą tarp sistemų.

4. Sistemos apibrėžimas

- 4.1 Direktyvos 98/26/EB 2 straipsnio a punkte pateiktas sistemos apibrėžimas turėtų būti iš dalies pakeistas. Sąvoka „sistema“ turėtų atitinkamai atspindėti visus esančius susitarimus, kad Direktyvos 98/26/EB teikiama apsauga būtų taikoma kuo daugiau sistemų, taip kiek įmanoma sumažinant sisteminę riziką. Visų pirma, dabartinis apibrėžimas 2 straipsnio a punkto pirmoje ir antroje įtraukose tiksliai neatspindi būdo, kuriuo dauguma sistemų yra sukurtos. Daugelyje sistemų susitarimas, kuriuo sukuriama sistema, nėra tik sutartis tarp dalyvių, o sistemos operatoriaus arba teisės aktais priimtų sistemos veikimo

taisyklių ir instrukcijų rinkinys. Dalyviai turi laikytis šių taisyklių. Daugiašaliais sutartiniais susitarimais pagrįstos sistemos yra išimtis, o ne taisyklė, kaip numatyta pagal dabartinę 2 straipsnio a punkto formuluotę. Toks sistemos operatorius kaip, pavyzdžiui, centrinis vertybinių popierių depozitoriumas, vertybinių popierių birža ar centrinis bankas, paprastai sukuria sistemą vienašališkai. Šiame kontekste 2 straipsnio a punktas turėtų būti suformuluotas taip, kad oficialus susitarimas gali būti nustatytas sutartimi, standartinėmis verslo sąlygomis arba teisės aktais, t. y. įstatymu arba poįstatyminiu teisės aktu. Todėl sistemos apibrėžime turėtų būti daroma nuoroda į oficialų susitarimą, „apimančią“ (vietoje „tarp“) tris arba daugiau dalyvių, ir dėl šio pakeitimo reikia atitinkamai iš dalies pakeisti 2 straipsnio a punkto antrą įtrauką.

- 4.2 Pagal dabartinę sistemos apibrėžimą neaišku, ar tokios kliringo sistemos, kaip, pavyzdžiui, kitos pagrindinės sandorio šalys arba kliringo namai, pagal Direktyvą 98/26/EB yra apsaugotos nuo sisteminės rizikos. Nors, siekdamas išvengti neaiškumo, daugelis valstybių narių pranešė Komisijai apie kliringo sistemas kaip numatyta 2 straipsnio a punkto trečioje įtraukoje, 2 straipsnio a punkto pirmoje įtraukoje prieš žodžius „pavedimo pavedimai tarp dalyvių vykdomi“ turėtų būti įrašyti žodžiai „kliringas arba“, kad šių rūšių subjektai taip pat aiškiai būtų laikomi savarankiškoms sistemoms.
- 4.3 Be to, sistemos sąvoka turėtų būti apibrėžta lanksčiai, kad apimtų bet kokius būsimus sistemų organizacijos pokyčius. Visų pirma, ji turėtų būti pakankamai plačiai apibrėžta, kad apimtų bet kokią būsimą sistemą, kurią gali sukurti Eurosistema arba nustatyti ECB, jei tai būtų nustatyta ECB teisine priemone, kuri yra privaloma dalyviams pagal su ECB sudarytą susitarimą, kuriam taikoma valstybės narės teisė. Bet kokiu atveju, ECB teisine priemone nustatyta sistema taip pat turėtų patekti į Direktyvos 98/26/EB 2 straipsnio a punkte pateiktą sąvokos „sistema“ apibrėžimą.

5. Įvedimo momentas, neatšaukiamumas ir sąveikaujančios sistemos

- 5.1 ECB laikosi nuomonės, kad reikia patikslinti Direktyvos 98/26/EB 3 straipsnio 3 dalyje vartojamą įvedimo į sistemą momento sąvoką. Konkrečiau, 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad momentas, kada pervedimo pavedimas įvedamas į sistemą, apibrėžiamas tos sistemos taisyklėse. Pats įvedimo momentas nėra apibrėžtas, todėl sistemose skiriasi ir jo apibrėžimas, ir faktinis įvedimo momentas. Jei sistemai taikoma nacionalinė teisė apibrėžia įvedimo momentą, sistemos taisyklės turi atitikti tokius apibrėžimus. Tačiau nacionalinė teisė turėtų suteikti sistemos taisyklėms dėl įvedimo momento pakankamai lankstumo, kad jas būtų galima pritaikyti siekiant atsižvelgti į konkrečios sistemos operacijų specifinį pobūdį ir apsaugoti sudėtingas atsiskaitymų ir (arba) optimizavimo procedūras. Be to, svarbu, kad tarp sąveikaujančių sistemų visų dalyvaujančių sistemų taisyklės galėtų pakankamai lanksčiai apibrėžti įvedimo momentą, kad būtų galima apsaugoti sistemų tarpusavio atsiskaitymus ir taip užtikrinti sąveikavimą. ECB rekomenduoja atitinkamai patikslinti 3 straipsnio 4 dalį, kad būtų pašalintas bet koks dviprasmiškumas, susijęs su tuo faktu, kad sistemos, apibrėždamos tinkamą įvedimo momentą, turi tam tikrą diskreciją, kurios šiuo požiūriu neriboja nacionalinė teisė, kuri gali būti nelanksti ir sunkiai pakeičiama. Panašūs argumentai taikomi ir Direktyvos 98/26/EB 5 straipsnyje minimai neatšaukiamumo sąvokai.
- 5.2 ECB pritaria daliniams pakeitimams, susijusiems su sąveikaujančiomis sistemomis, kadangi nuo Direktyvos 98/26/EB priėmimo tokių sistemų skaičius ir svarba žymiai išaugo. Visų pirma, sistemos tarpusavyje sukūrė jungtis ir net netiesiogines jungtis, ir pasiekia kitas sistemas kaip dalyvės arba per kitas sąsajas. Tačiau ECB siūlo apibrėžime „sąveikaujanti sistema“ esantį „sistemos“ terminą pakeisti terminu „susitarimai“ tarp dviejų ar daugiau sistemų, kad būtų apimti visų galimų rūšių ryšiai, tačiau tuo pat metu vengti sudaryti išspūdį, kad yra sukurta nauja sistemų kategorija. Pavyzdžiui, Eurosistemos TARGET2 mokėjimų infrastruktūrą⁽¹⁾ sudaro daug įvairių teisiškai atskirų, ECB gairėmis pagrįsta bendra techninė platforma tarpusavyje sujungtų mokėjimo sistemų. Be to, daugiau nei 60 kitų sistemų, įskaitant ne euro zonos šalių sistemas, arba dalyvaujančias, arba per dvišalius susitarimus per išorinės sistemos sąsają yra prisijungusios prie TARGET2.

⁽¹⁾ 2007 m. balandžio 26 d. Gairės ECB/2007/2 dėl Transeuropinės automatizuotos realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistemos (TARGET2) (OL L 237, 2007 9 8, p. 1).

6. Pranešimas apie sistemos operatorius ir priežiūra

ECB pritaria 2 straipsnio naujame o punkte pateiktam sistemos operatoriaus apibrėžimui, tačiau mano, kad šis apibrėžimas turėtų būti šiek tiek pakeistas, kad būtų užtikrinta, jog jis taip pat taikomas sistemoms, kurias sudaro keletas dalyvių be jokio vieno sistemos operatoriaus. Dėl tos pačios priežasties taip pat reikėtų šiek tiek pakeisti Direktyvos 3 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siekiant užtikrinti, kad įrodymo dėl žinajimo apie nemokumą našta būtų nustatyta atitinkamam sistemos operatoriumi. Be to, ECB taip pat pritaria pasiūlymui iš dalies pakeisti Direktyvos 98/26/EB 10 straipsnį taip, kad valstybės narės ne tik praneštų Komisijai apie sistemas, bet ir nurodytų sistemos operatorių. Tačiau, atsižvelgiant į pirmiau 4.3 dalyje pateiktą ECB pasiūlymą, kuriuo siūloma, kad sistemos apibrėžimas apimtų ECB teisine priemone nustatytas sistemas, 10 straipsnio pirma dalis turėtų būti iš dalies pakeista taip, kad apie sistemas ir sistemos operatorius Komisijai galėtų pranešti valstybės narės arba, atitinkamai, ECB. ECB mano, kad Komisijos pasiūlyme išbrauktos 10 straipsnio trečia ir ketvirta dalys turėtų būti vėl įterptos. Be to, 10 straipsnio trečiojoje dalyje, kuri pripažįsta kompetentingų nacionalinės valdžios institucijų teisę duoti sistemoms leidimą veikti ir jas prižiūrėti, taip pat reikėtų nustatyti, kad turėtų būti atsižvelgiama į centrinių bankų priežiūros įgaliojimus, pagrįstus jų finansinio stabilumo uždaviniais.

7. Elektroninių pinigų įstaigos kaip sistemų dalyvės

Pagal „kredito įstaigos“ apibrėžimą, pateiktą iš dalies pakeistame Direktyvos 98/26/EB 2 straipsnio b punkte, kuriame daroma nuoroda į 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (nauja redakcija) ⁽¹⁾ nustatytą apibrėžimą, elektroninių pinigų įstaigoms leidžiama tapti pagal Direktyvą 98/26/EB nustatytų sistemų dalyvėmis, jeigu elektroninių pinigų įstaigos yra reguliuojamos kaip kredito įstaigos. ECB vertina tai kaip teigiamą teisės akto pakeitimą, kuris padidins sistemų stabilumą. Norint pakeisti elektroninių pinigų įstaigų kaip kredito įstaigų statusą reikėtų išsamiau peržiūrėti Direktyvą 98/26/EB.

8. Įstatymų kolizija

Aiški ir paprasta įstatymų kolizijos taisyklė visiems nematerialiųjų vertybinių popierių aspektams yra svarbi veiksmingam ir saugiam finansinių priemonių laikymui ir pervedimui tarptautiniu mastu. ECB pritaria Komisijos nuomonei, kad Direktyvoje 98/26/EB, 2001 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/24/EB dėl kredito įstaigų reorganizavimo ir likvidavimo ⁽²⁾ ir 2002 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito ⁽³⁾ įtvirtintos dabartinės įstatymų kolizijos taisyklės, apibrėždamos taikytiną teisę, padidino teisinį tikrumą. ECB taip pat atkreipia dėmesį į Komisijos pastabas, pateiktas dokumente „Įstatymų kolizija: PRIMA taisyklės modernizavimas perleidžiamiesiems vertybiniams popieriams“, kad vieno įstatymų kolizijos režimo praktinis taikymas tarptautiniams vertybinių popierių kliringui ir atsiskaitymams Bendrijoje ir toliau atskleidžia „sąskaitos buvimo vietos“ aiškinimo skirtumus valstybėse narėse. Taigi Bendrijos režimas dar neužtikrina paties aukščiausio nuspėjamumo ir tikrumo dėl to, kokie įstatymai turi būti taikomi, laipsnio.

Todėl ECB labai pritaria Komisijos iniciatyvai padaryti esamą Bendrijos režimą aiškesniu. Atsižvelgdamas į šio klausimo sudėtingumą, ECB mano, kad tokio visuotinio peržiūrėjimo pasiūlytos direktyvos kontekste neturėtų būti.

Direktyvos 2002/47/EB daliniai pakeitimai

9. Kredito reikalavimai

- 9.1 ECB labai pritaria tiems pasiūlytiems Direktyvos 2002/47/EB daliniams pakeitimams, kuriais siekiama centriniams bankams palengvinti įkaitu pateiktų kredito reikalavimų naudojimą. Dėl šių pakeitimų centrinių bankų teisinė padėtis Europos Sąjungoje priimant kredito reikalavimus įkaitu tampa saugesnė, atsižvelgiant į kitais atžvilgiais skirtingose ES jurisdikcijose nesuderintas taisykles dėl kredito reikalavimų. Galimybė centrinio banko operacijose naudoti kredito reikalavimus kaip įkaitą yra labai svarbi euro zonos kredito įstaigoms, savo balansuose turinčioms daug kredito reikalavimų. Eurosistamai yra labai

⁽¹⁾ OLL 177, 2006 6 30, p. 1.

⁽²⁾ OLL 125, 2001 5 5, p. 15.

⁽³⁾ OLL 168, 2002 6 27, p. 43.

svarbu turėti galimybę naudoti kredito reikalavimus kaip įkaitą pagal Direktyva 2002/47/EB nustatytą tvarką, taip palengvinant neformalų ir veiksmingą šios rūšies turto operacinę tvarkymą, ypač naudojant elektronines priemones ir įtraukiant į tarptautinius darinius. Todėl šiuo požiūriu ECB palaiko Komisijos pasiūlyto teksto priėmimą, nesuteikiant valstybėms narėms jokių įgyvendinimo variantų, kurie pakenktų tokio įkaito ėmimo pagrįstumui ir teisiniam tikrumui.

9.2 Pasiūlyti Direktyvos 2002/47/EB 1 straipsnio 4 dalies a punkto pakeitimai apriboja jo taikymą kredito reikalavimams, tinkamiems centrinio banko kredito operacijoms užtikrinti. ECB ir Eurosistemos tikslams to pakanka. Tačiau pasiūlytame daliniame pakeitime neapsiribojama kredito reikalavimų naudojimu tik centrinio banko operacijoms: siūloma nustatyti, kad Direktyvos 2002/47/EB taisyklės būtų taikomos bet kokiam kredito reikalavimui, kuris galėtų būti tinkamas centrinio banko kredito operacijoms užtikrinti Europos Sąjungoje. Skaidrumo klausimas kyla dėl to, kokias apimtimi pasiūlyti pakeitimai taip pat leistų įkaito gavėjams, kurie nėra centriniai bankai, naudoti tokius centriniam bankui tinkamus kredito reikalavimus įkeitimo tikslais. Visų pirma, ne visi ES centriniai bankai gali turėti lengvai prieinamus tinkamumo kriterijus, taikomus priimant įkaitu kredito reikalavimus, dėl to įkaito gavėjui, kuris nėra centrinis bankas, būtų sunku veiksmingai nustatyti, ar kredito reikalavimas, kurį jis ketina teikti įkaitu, iš tikrųjų yra tinkamas. Be to, Eurosistemos ir euro zonai nepriklausančių centrinių bankų naudojami tinkamumo kriterijai gali skirtis, ir laikui bėgant jie taip pat gali būti pakeisti. Todėl, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir vienodas galimybes visoje ES, ECB rekomenduoja nustatyti paprastą ir vienodą kredito reikalavimų, kuriems taikoma Direktyva 2002/47/EB, apibrėžimą, nesiejantį tokių kredito reikalavimų su centrinių bankų naudojamais tinkamumo kriterijais. Toks kredito reikalavimų apibrėžimas siekiant nustatyti Direktyvos 2002/47/EB taikymo sritį turėtų būti pakankamai platus, kad apimtų kredito reikalavimus, kurie yra tinkami Eurosistemoje. Jei toks vienodas apibrėžimas negali būti priimtas, svarbu bent užtikrinti, kad Direktyvoje 2002/47/EB naujas apibrėžimas apimtų faktiškai kaip įkaitą Eurosistemai sutelktus kredito reikalavimus.

9.3 Tarp pasiūlytų dalinių pakeitimų nėra įstatymų kolizijos taisyklių, taikomų įkaitu pateiktų kredito reikalavimų naudojimui tarptautiniu mastu, patikslinimo. Direktyvos 2002/47/EB 9 straipsnio dėl įstatymų kolizijos taisyklių dabartinis tekstas yra susijęs tik su nematerialiaisiais vertybiniais popieriais ir aiškiai nėra taikomas kredito reikalavimams. Įkaitu pateiktų kredito reikalavimų tarptautiniam sutelkimui ypatingai svarbu suderinti taikytinas įstatymų kolizijos taisykles. Įkaitu pateikiami kredito reikalavimai gali apimti kelias jurisdikcijas, pavyzdžiui, skolininko, kreditoriaus, susitarimo ir t. t., o siekiant teisinio tikrumo šalys turi tiksliai žinoti, kuri teisė yra taikoma nustatant įkaitu pateiktų kredito reikalavimų teisėtumą ir sutelkimo pirmumą. Šiuo metu įstatymų kolizijos taisyklės dėl reikalavimų perleidimo poveikio trečiajai šaliai Europos Sąjungoje nėra suderintos; nėra aišku, kokie įstatymai yra taikomi, todėl tam, kad būtų tikros dėl jų priimamo įkaito teisinio patikimumo, šalims gali tekti laikytis daugiau negu vienos jurisdikcijos reikalavimų. Tai yra didelė kliūtis, ir jei būtų nustatytos vienodos įstatymų kolizijos taisyklės dėl tokio poveikio trečiajai šaliai, tai žymiai palengvintų įkaitu pateiktų kredito reikalavimų tarptautinį naudojimą visoje ES. Kadangi Romos I reglamente⁽¹⁾ tokių pakeitimų nebuvo, ypač svarbu numatyti tokias taisykles Direktyvoje 2002/47/EB. Tokių bendrų taisyklių įtvirtinimas atneštų pastebimos naudos.

9.4 ECB taip pat teikia tokius techninius pasiūlymus, kad pasiūlytoje direktyvoje būtų užtikrintas nuoseklumas dėl kredito reikalavimų pagal Direktyvą 2002/47/EB įtraukimo. Siekiant užtikrinti, kad Direktyvos 2002/47/EB taikymo sritis apimtų ne tik kredito reikalavimų perleidimą, bet ir kredito reikalavimų įkeitimą, 2 straipsnio 1 dalies c punktas turėtų būti iš dalies pakeistas numatant visas teises į

(¹) COM(2005) 650 galutinis.

finansinį įkaitą, siekiant patikslinti, jog sąvoka „susitarimas dėl finansinio įkaito, kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo“ taip pat apima kredito reikalavimų įkeitimą arba suvaržymą. Be to, 2 straipsnio 1 dalies e punkte finansinių priemonių apibrėžimas turėtų būti papildytas nuoroda į kredito reikalavimus. Galiausiai, 3 straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas, kad, kaip susitarimo dėl finansinio įkaito galiojimo sąlyga, be registravimo ir pranešimo būtų nurodytas ir „valdymo perleidimas“.

10. Įskaitymas

Nei Direktyvoje 2002/47/EB, nei Direktyvoje 98/26/EB pasiūlyta direktyva nenumato jokių nemokumo įskaitymo nuostatų dalinių pakeitimų. Vis dėlto finansų rinkose nutraukimo galimybė esant kitos sandorio šalies nemokumui yra ypatingai svarbi. Todėl baigiamojo įskaitymo vykdymo klausimas yra svarbus ne tik atskiriems susitarimams dėl finansinio įkaito, bet ir visų rūšių susitarimams, kuriais siekiama sumažinti kredito riziką. Ne tik Direktyvoje 2002/47/EB, bet ir apskritai visoje ES finansų *acquis* reikia toliau plėtoti įskaitymo reguliavimą. Pavyzdžiui, būtų naudinga, jei skirtinguose ES teisės aktuose būtų labiau suderinti įvairūs įskaitymo ir užskaitos apibrėžimai. Tuo pačiu metu, atsižvelgiant į automatinio nutraukimo teisių, naudojamų tarptautinėse finansų rinkose veikiančių sistemiskai svarbių kredito ir finansų įstaigų atžvilgiu, įgyvendinimo sistemine svarbą, reikia platesnės diskusijos ES lygiu apie baigiamojo įskaitymo nuostatų taikymą finansų įstaigoms užbiržinėje išvestinių priemonių rinkoje, o ne tik susitarimų dėl finansinio įkaito kontekste.

11. Projekto rengimo pasiūlymai

Kai pirmiau išdėstyti patarimai lemtų pasiūlytos direktyvos pakeitimus, projekto rengimo pasiūlymai yra pateikiami priede.

Priimta Frankfurte prie Maino, 2008 m. rugpjūčio 7 d.

ECB pirmininkas
Jean-Claude TRICHET

PRIEDAS

PROJEKTO RENGIMO PASIŪLYMAI ⁽¹⁾

Komisijos siūlomas tekstas ⁽¹⁾	ECB siūlomi pakeitimai ⁽²⁾
<p>1 pakeitimas</p> <p>Pasiūlytos direktyvos 1 straipsnis</p> <p>Direktyvos 98/26/EB dalinis pakeitimas, 2 straipsnio a punktas</p>	
<p>2 straipsnis</p> <p>Šioje direktyvoje:</p> <p>a) „sistema“ — tai oficialus susitarimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> — tarp trijų arba daugiau dalyvių, neįskaitant galimo atsiskaitymų tarpininko, galimos kitos pagrindinės sandorio šalies, galimų kliringo namų arba galimo netiesioginio sistemos dalyvio, kai pervedimo pavedimai tarp dalyvių vykdomi taikant bendras taisykles ir laikantis standartizuotos tvarkos, — kurią reglamentuoja dalyvių pasirinktos valstybės narės teisė; tačiau dalyviai gali pasirinkti taikyti tik tos valstybės narės, kurioje yra bent vieno iš jų pagrindinė buveinė, teisę ir — kuris, nepažeidžiant kitų griežtesnių nacionalinės teisės aktuose nustatytų bendrai taikomų sąlygų, laikomas sistema ir apie kurią valstybė narė, kurios teisė yra taikoma, praneša Komisijai po to, kai įsitikina, kad sistemą reglamentuojančios taisyklės yra tinkamos. 	<p>2 straipsnis</p> <p>Šioje direktyvoje:</p> <p>a) „sistema“ — tai oficialus susitarimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ~~tarp apimančių trijų~~ tarp apimančių trijų arba daugiau dalyvių, neįskaitant galimo atsiskaitymų tarpininko, galimos kitos pagrindinės sandorio šalies, galimų kliringo namų arba galimo netiesioginio sistemos dalyvio, kai kliringas arba pervedimo pavedimai tarp dalyvių vykdomi taikant bendras taisykles ir laikantis standartizuotos tvarkos, — kurią reglamentuoja ~~dalyvių pasirinktos~~ valstybės narės teisė; tačiau dalyviai gali pasirinkti taikyti tik ~~tos valstybės narės, kurioje yra bent vieno iš jų pagrindinė buveinė, teisę~~ arba kuris yra nustatytas ECB teisės aktu, kuris yra privalomas dalyviams pagal su ECB sudarytą susitarimą, kuriam taikoma valstybės narės teisė, ir — kuris, nepažeidžiant kitų griežtesnių nacionalinės teisės aktuose nustatytų bendrai taikomų sąlygų, laikomas sistema ir apie kurią praneša Komisijai arba i) valstybė narė, kurios teisė yra taikoma, po to, kai įsitikina, kad sistemą reglamentuojančios taisyklės yra tinkamos ir nepažeidžia kitų griežtesnių nacionalinės teisės aktuose nustatytų bendrai taikomų sąlygų, arba ii) ECB, kaip apie sistemą, nustatytą ECB teisės aktu.
<p><u>Pagrindimas</u> — Žr. nuomonės 4 dalį</p>	
<p>2 pakeitimas</p> <p>Pasiūlytos direktyvos 1 straipsnis</p> <p>Direktyvos 98/26/EB dalinis pakeitimas, 2 straipsnio f ir g punktai</p>	
<p>2 straipsnis</p> <p>f) „dalyvis“ — tai įstaiga, kita pagrindinė sandorio šalis, atsiskaitymų tarpininkas, kliringo namai arba sistema. [...]</p>	<p>2 straipsnis</p> <p>f) „dalyvis“ — tai tik įstaiga, kita pagrindinė sandorio šalis, atsiskaitymų tarpininkas, kliringo namai arba sistema os operatorius. [...]</p>

⁽¹⁾ Priede pateikiami projekto rengimo pasiūlymai yra paremti pasiūlytos direktyvos tekstu bei Direktyvos 98/26/EB ir Direktyvos 2002/47/EB tekstais, kuriuos, ECB nuomone, taip pat reikia iš dalies pakeisti. Projekto rengimo pasiūlymai apsiriboja daliniais pakeitimais, padarytais siekiant atspindėti šioje nuomonėje pateiktus ECB pasiūlymus. Pasiūlymai *mutatis mutandis* ir, kai tinkama, turėtų būti taikomi ir kitoms Bendrijos direktyvoms, kurias iš dalies keičia pasiūlyta direktyva.

Komisijos siūlomas tekstas ⁽¹⁾	ECB siūlomi pakeitimai ⁽²⁾
g) „netiesioginis dalyvis“ — tai įstaiga, kita pagrindinė sandorio šalis, atsiskaitymų tarpininkas, kliringo namai arba sistema, kuriuos su įstaiga, dalyvaujanti sistemoje ir vykdančia pervedimo pavedimus sieja sutartiniai santykiai, leidžiantys netiesioginiam dalyviui per sistemą perduoti pervedimo pavedimus;	g) „netiesioginis dalyvis“ — tai tik įstaiga, kita pagrindinė sandorio šalis, atsiskaitymų tarpininkas, kliringo namai arba sistema os operatorius , kuriuos su įstaiga, dalyvaujanti sistemoje ir vykdančia pervedimo pavedimus sieja sutartiniai santykiai, leidžiantys netiesioginiam dalyviui per sistemą perduoti pervedimo pavedimus, tačiau su sąlyga, kad netiesioginis dalyvis yra žinomas sistemos operatoriui;

Pagrindimas — Žr. nuomonės 3 dalį

3 pakeitimas

Pasiūlytos direktyvos 1 straipsnis
Direktyvos 98/26/EB dalinis pakeitimas, 2 straipsnio n punktas

2 straipsnis n) „sąveikaujanti sistema“ — tai sistema, sudaranti susitarimą su viena ar daugiau kitų sistemų, kai tas susitarimas apima ne tik naudojamą esama standartinę paslaugų pasiūlą, bet ir bendrų sprendimų priėmimą;	2 straipsnis n) „sąveikaujantiys sistema susitarimai“ — tai sistema, sudaranti susitarimą su viena ar daugiau kitų sistemų, ~~kai tas susitarimas~~ bet kokie susitarimai, sudaryti tarp dviejų ar daugiau sistemos operatorių, apimantys ne tik naudojamą esama standartinę paslaugų pasiūlą, bet ir bendrų sprendimų priėmimą;
---	---

Pagrindimas — Žr. nuomonės 5.2 dalį

4 pakeitimas

Pasiūlytos direktyvos 1 straipsnio 2 dalies f punktas
Direktyvos 98/26/EB dalinis pakeitimas, 2 straipsnio o punktas

o) „sistemos operatorius“ — tai subjektas, atsakingas už kasdienę sistemos veiklą. Sistemos operatorius taip pat gali veikti kaip atsiskaitymų tarpininkas, kita pagrindinė sandorio šalis arba kliringo namai.	o) „sistemos operatorius“ — tai subjektas, arba, kai tinkama, subjektai , atsakingas (-i) už kasdienę sistemos veiklą. Sistemos operatorius taip pat gali veikti kaip atsiskaitymų tarpininkas, kita pagrindinė sandorio šalis arba kliringo namai.
---	---

Pagrindimas — Žr. nuomonės 6 dalį

5 pakeitimas

Pasiūlytos direktyvos 1 straipsnio 3 dalis
Direktyvos 98/26/EB dalinis pakeitimas, 3 straipsnio 1 dalies antra pastraipa

Jeigu išimtiniais atvejais pervedimo pavedimai įvedami į sistemą jau iškėlus nemokumo bylą ir yra įvykdomi tą pačią darbo dieną, kaip nustatyta sistemos taisyklėse, kurią tokia byla iškeliamą, jų vykdymas yra teisiškai užtikrinamas ir privalomas trečiosioms šalims tik tuo atveju, kai atlikus atsiskaitymą sistemos operatorius gali įrodyti, kad jis nežinojo ir neturėjo žinoti apie tokios bylos iškėlimą.	Jeigu išimtiniais atvejais pervedimo pavedimai įvedami į sistemą jau iškėlus nemokumo bylą ir yra įvykdomi tą pačią darbo dieną, kaip nustatyta sistemos taisyklėse, kurią tokia byla iškeliamą, jų vykdymas yra teisiškai užtikrinamas ir privalomas trečiosioms šalims tik tuo atveju, kai atlikus atsiskaitymą atitinkamas sistemos operatorius gali įrodyti, kad jis nežinojo ir neturėjo žinoti apie tokios bylos iškėlimą.
--	---

Pagrindimas — Žr. nuomonės 6 dalį

Komisijos siūlomas tekstas ⁽¹⁾	ECB siūlomi pakeitimai ⁽²⁾
<p>6 pakeitimas Pasiūlytos direktyvos 1 straipsnis Direktyvos 98/26/EB dalinis pakeitimas, nauja 3 straipsnio 4 dalis</p>	
<p>3 straipsnis</p> <p>4. Sąveikaujančių sistemų atveju kiekviena sistema nustato savo taisyklės dėl įvedimo į sistemą momento. Sistemos taisyklėms dėl įvedimo momento neturi įtakos jokios kitų sistemų, su kuriomis ji sąveikauja, taisyklės.</p>	<p>3 straipsnis</p> <p>4. Sąveikaujančių susitarimų atveju kiekviena sistema nustato savo taisyklės ~~esė~~ dėl įvedimo į sistemą momento ~~taip, kad kiek įmanoma užtikrintų, jog visų sistemų, kurios yra sąveikaujančio susitarimo šalys, taisyklės šiuo atžvilgiu būtų suderintos.~~</p> <p>Išskyrus atvejus, kai tai aiškiai numatyta atitinkamų sistemų taisyklėse, vienos sistemos taisyklėms dėl įvedimo momento neturi įtakos jokios kitų sistemų, su kuriomis ji sąveikauja, taisyklės.</p>
<p><u>Pagrindimas</u> — Žr. nuomonės 5.1 dalį</p>	
<p>7 pakeitimas Pasiūlytos direktyvos 1 straipsnis Direktyvos 98/26/EB dalinis pakeitimas, 5 straipsnis</p>	
<p>5 straipsnis</p> <p>Sistemos dalyvis arba trečioji šalis negali panaikinti pervedimo pavedimo po tam tikro sistemos taisyklėse nustatyto momento.</p> <p>Sąveikaujančių sistemų atveju kiekviena sistema nustato savo taisyklės dėl joje taikomo atšaukimo momento. Sistemos taisyklėms dėl atšaukimo momento neturi įtakos jokios kitų sistemų, su kuriomis ji sąveikauja, taisyklės.</p>	<p>5 straipsnis</p> <p>Sistemos dalyvis arba trečioji šalis negali panaikinti pervedimo pavedimo po tam tikro sistemos taisyklėse nustatyto momento.</p> <p>Sąveikaujančių susitarimų atveju kiekviena sistema nustato savo taisyklės ~~esė~~ dėl joje taikomo atšaukimo momento. ~~Sistemos taisyklėms dėl atšaukimo momento neturi įtakos jokios kitų sistemų, su kuriomis ji sąveikauja, taisyklės.~~</p> <p>neatsaukiamumo momentą taip, kad kiek įmanoma užtikrintų, jog visų sistemų, kurios yra sąveikaujančio susitarimo šalys, taisyklės šiuo atžvilgiu būtų suderintos.</p> <p>Išskyrus atvejus, kai tai aiškiai numatyta atitinkamų sistemų taisyklėse, vienos sistemos taisyklėms dėl neatšaukiamumo momento neturi įtakos jokios kitų sistemų, su kuriomis ji sąveikauja, taisyklės.</p>
<p><u>Pagrindimas</u> — Žr. nuomonės 5.1 dalį</p>	
<p>8 pakeitimas Pasiūlytos direktyvos 1 straipsnis Direktyvos 98/26/EB dalinis pakeitimas, 9 straipsnio 1 dalis</p>	
<p>9 straipsnis</p> <p>1. Sistemos teisėms arba jos dalyvio teisėms į įkaitą, kuris jam pateiktas dalyvaujant sistemoje, ir valstybių narių centrinių bankų arba Europos centrinio banko teisėms į jiems pateiktus įkaitus neturi įtakos nemokumo bylos, iškeltos įkaitą pateikusiam sistemos dalyviui arba valstybių narių centrinių bankų ar Europos centrinio banko kitai sandorio šaliai. Toks įkaitas gali būti panaudotas šioms teisėms realizuoti.</p>	<p>9 straipsnis</p> <p>1. Sistemos operatoriaus teisėms arba jos dalyvio teisėms į įkaitą, kuris jam pateiktas dalyvaujant sistemoje, ir valstybių narių centrinių bankų arba Europos centrinio banko teisėms į jiems pateiktus įkaitus neturi įtakos nemokumo bylos, iškeltos įkaitą pateikusiam sistemos dalyviui arba valstybių narių centrinių bankų ar Europos centrinio banko kitai sandorio šaliai arba bet kokiai trečiajai šaliai, įskaitant tokio dalyvio ar kitos sandorio šalies filialus, bet jais neapsiribojant. Toks įkaitas gali būti panaudotas šioms teisėms realizuoti.</p>
<p><u>Pagrindimas</u> — Žr. nuomonės 2 dalį</p>	

Komisijos siūlomas tekstas ⁽¹⁾	ECB siūlomi pakeitimai ⁽²⁾
<p>9 pakeitimas Pasiūlytos direktyvos 1 straipsnis Direktyvos 98/26/EB dalinis pakeitimas, 10 straipsnis</p>	
<p>10 straipsnis</p> <p>Valstybės narės apibrėžia sistemas ir atitinkamų sistemų operatorius, kurie turi būti įtraukti į šios direktyvos taikymo sritį, ir praneša apie juos Komisijai, taip pat informuoja Komisiją apie institucijas, kurias jos yra pasirinkusios pagal 6 straipsnio 2 dalį.</p> <p>Sistemos operatorius nurodo valstybei narei, kurios teisė yra taikoma, sistemos dalyvius, įskaitant visus galimus netiesioginius dalyvius, taip pat praneša apie bet kokius jų pasikeitimus.^{as}</p>	<p>10 straipsnis</p> <p>Valstybės narės arba ECB, jei sistema yra nustatyta ECB teisės aktu, apibrėžia sistemas ir atitinkamų sistemų operatorius, kurie turi būti įtraukti į šios direktyvos taikymo sritį, ir praneša apie juos Komisijai, taip pat informuoja Komisiją apie institucijas, kurias jos yra pasirinkusios pagal 6 straipsnio 2 dalį.</p> <p>Sistemos operatorius nurodo valstybei narei, kurios teisė yra taikoma, sistemos dalyvius, įskaitant visus galimus netiesioginius dalyvius, taip pat praneša apie bet kokius jų pasikeitimus.</p> <p>Be informacijos, pateikiamos pagal šio straipsnio antrąją pastraipą, valstybės narės gali nustatyti jų jurisdikcijai priklausantiems sistemos operatoriams priežiūros arba leidimo veikti reikalavimus. Kartu turi būti užtikrinta, kad būtų atsižvelgiama į Europos centrinio banko ir nacionalinių centrinių bankų priežiūros įgaliojimus.</p> <p>Kiekvienas teisėtų interesų turintis asmuo gali pareikalausti, kad įstaiga jį informuotų apie sistemas, kuriose ji dalyvauja, ir pateiktų informaciją apie tokių sistemų veikimą reglamentuojančias pagrindines taisykles.</p>
<p><i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 6 dalį</p>	
<p>10 pakeitimas Direktyvos 2002/47/EB dalinis pakeitimas, 2 straipsnio 1 dalies c punktas</p>	
<p>2 straipsnio 1 dalies c punktas</p> <p>c) „susitarimas dėl finansinio įkaito, kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo“ reiškia susitarimą, kuriuo įkaito davėjas pateikia finansinį įkaitą kaip užtikrinimą įkaito gavėjui ar jo naudai ir pagal kurį, nustačius teisę į prievolės įvykdymo užtikrinimą, visa nuosavybės teisė į finansinį įkaitą lieka įkaito davėjui;</p>	<p>2 straipsnio 1 dalies c punktas</p> <p>c) „susitarimas dėl finansinio įkaito, kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo“ reiškia susitarimą, kuriuo įkaito davėjas pateikia finansinį įkaitą kaip užtikrinimą įkaito gavėjui ar jo naudai ir pagal kurį, nustačius teisę į prievolės įvykdymo užtikrinimą, visa nuosavybės teisė arba visos teisės į finansinį įkaitą lieka įkaito davėjui;</p>
<p><i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 9 dalį</p>	
<p>11 pakeitimas Direktyvos 2002/47/EB dalinis pakeitimas, 2 straipsnio 1 dalies e punktas</p>	
<p>2 straipsnio 1 dalies e punktas</p> <p>e) „finansinės priemonės“ reiškia įmonių akcijas ir kitus įmonių akcijoms prilyginamus vertybinius popierius, obligacijas ar kitas skolos priemonių formas, jeigu jos yra likvidžios kapitalo rinkose, bei bet kokius kitus vertybinius popierius, esančius normalioje apyvartoje ir suteikiančius teisę įsigyti tokių akcijų, obligacijų ar kitokių vertybinių popierių juos pasirašant, perkant ar apsieičiant arba suteikiančius teisę reikalauti išmokėti pinigus (išskyrus mokėjimo priemones), įskaitant kolektyvinio investavimo įmonių investicinius vienetus, pinigų rinkos priemones ir reikalavimo teises į ar susijusius su bet kuriuo iš pirmiau išvardytų;</p>	<p>2 straipsnio 1 dalies e punktas</p> <p>e) „finansinės priemonės“ reiškia įmonių akcijas ir kitus įmonių akcijoms prilyginamus vertybinius popierius, obligacijas ar kitas skolos priemonių formas, jeigu jos yra likvidžios kapitalo rinkose, bei bet kokius kitus vertybinius popierius, esančius normalioje apyvartoje ir suteikiančius teisę įsigyti tokių akcijų, obligacijų ar kitokių vertybinių popierių juos pasirašant, perkant ar apsieičiant arba suteikiančius teisę reikalauti išmokėti pinigus (išskyrus mokėjimo priemones), įskaitant kolektyvinio investavimo įmonių investicinius vienetus, pinigų rinkos priemones ir reikalavimo teises į ar susijusius su bet kuriuo iš pirmiau išvardytų, taip pat kredito reikalavimus tiek, kiek numatyta šia direktyva;</p>
<p><i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 9 dalį</p>	

Komisijos siūlomas tekstas ⁽¹⁾	ECB siūlomi pakeitimai ⁽²⁾
<p>12 pakeitimas Pasiūlytos direktyvos 2 straipsnio 3 dalis Direktyvos 2002/47/EB dalinis pakeitimas, 3 straipsnis</p>	
<p>3 straipsnis Nauja pastraipa Kai kredito reikalavimai pateikiami kaip finansinis įkaitas, valstybės narės nereikalauja, kad susitarimo dėl finansinio įkaito sudarymas, galiojimas ar leistinumas kaip įrodymo arba finansinio įkaito pateikimas pagal susitarimą dėl finansinio įkaito būtų priklausomas nuo kurio nors formalaus veiksmo, kaip antai skolininko, kurio kredito reikalavimas pateiktas kaip įkaitas, užregistravimo ar pranešimo apie jį, įvykdymo.</p>	<p>3 straipsnis Nauja pastraipa Kai kredito reikalavimai pateikiami kaip finansinis įkaitas, valstybės narės nereikalauja, kad susitarimo dėl finansinio įkaito sudarymas, galiojimas ar leistinumas kaip įrodymo arba finansinio įkaito pateikimas pagal susitarimą dėl finansinio įkaito būtų priklausomas nuo kurio nors formalaus veiksmo, kaip antai skolininko, kurio kredito reikalavimas pateiktas kaip įkaitas, užregistravimo, valdymo perleidimo ar pranešimo apie jį, įvykdymo.</p>
<p><i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 9 dalį</p>	
<p>(¹) Perbraukimu pagrindiniame tekste pažymimos teksto dalys, kurias ECB siūlo išbraukti. (²) Paryškinimu pagrindiniame tekste pažymimas ECB naujai pasiūlytas tekstas.</p>	